

KOSOVO SPECIALIST CHAMBERS
DHOMAT E SPECIALIZUARA TË KOSOVËS
SPECIJALIZOVANA VEÇA KOSOVA

Numri i lëndës: KSC-BC-2020-06

**Prokurori i Specializuar k. Hashim Thaçit, Kadri Veselit,
Rexhep Selimit dhe Jakup Krasniqit**

Vendosi: Trupi Gjykses II

Gjykatës Çarls L. Smith III, Kryegjykatës

Gjykatës Kristof Barte

Gjykatës Ginel Metro

Gjykatës Fergal Gejnor, gjykatës rezervë

Administratore: Fidelma Donlon

Data: 3 korrik 2025

Gjuha: Anglishte

Klasifikimi: Publik

**Vendim mbi Parashtrimin e Aktekspertizave nga Mbrojtja e Viktimave dhe
Kërkesën për Pranimin e Tyre si Prova**

Prokurores së Specializuar
Kimbërli P. Uest

Mbrojtjes së Hashim Thaçit
Luka Mishetiç

Mbrojtjes së Viktimave
Sajmon Loz

Mbrojtjes së Kadri Veselit
Rodni Dikson

Mbrojtjes së Rexhep Selimit
Xhefri Roberts

Mbrojtjes së Jakup Krasniqit
Venkatesvari Alagenda

TRUPI GJYKUES II ("Trupi Gjykues"), në bazë të neneve 19(3), 21, 22, 37 dhe 40 të Ligjit nr. 05/L-053 për Dhomat e Specializuara dhe Zyrën e Prokurorit të Specializuar ("Ligji") dhe rregullave 114, 137, 138 dhe 149 të Rregullores së Procedurës dhe të Provave para Dhomave të Specializuara të Kosovës ("Rregullorja") lëshon këtë vendim.

I. HISTORIKU PROCEDURAL

1. Më 15 prill 2025, ZPS-ja dorëzoi njoftimin për mbylljen e paraqitjes së provave të saj.¹

2. Më 23 prill 2025, Trupi Gjykues mbajti një konferencë për ecurinë e çështjes, gjatë së cilës urdhëroi, mes të tjerash, që Mbrojtja e Viktimave të paraqesë ndër të tjera: (i) listën e dëshmitarëve të propozuar për t'u thirrur nëse Trupi Gjykues e konstaton të pasuksesshëm mocionin e përbashkët sipas rregullës 130; (ii) deklaratat dhe/ose aktekspertizat e këtyre dëshmitarëve; (iii) përmbledhjet e provave të propozuara të dëshmitarëve; dhe (iv) listën e provave materiale për t'u paraqitur.² Gjithashtu, Trupi Gjykues urdhëroi palët të njoftonin Trupin Gjykues deri më 9 qershor 2025 nëse e kundërshtonin pranimin e propozuar të provave të Mbrojtjes së Viktimave dhe të informonin Trupin Gjykues se cilin nga dëshmitarët do të dëshironin të merrnin në pyetje.³

3. Më 2 maj 2025, Mbrojtja e Viktimave dorëzoi kërkesën ("Kërkesa") për pranimin e provave nga dëshmitarët ekspertë për çështjet e dëmit mendor, fizik dhe material, dhe humbjeve ekonomike që kanë pësuar viktimat pjesëmarrëse në proces ("VPP-të"), përfshirë aktekspertizat e përgatitura posaçërisht për këtë çështje gjyqësore dhe aktekspertizat e përgatitura për çështjet KSC-BC-2020-04

¹ F03121, Prokurorja e Specializuar, *Njoftim i Prokurorisë sipas Rregullës 129*, 15 prill 2025.

² Transkripti i seancës, 23 prill 2025, f. 26177, rreshtat 2-13.

³ Transkripti i seancës, 23 prill 2025, f. 26177, rreshtat 14-20.

("Çështja 04") dhe KSC-BC-2020-05 ("Çështja 05") (bashkërisht, "Aktekspertizat").⁴

4. Më 28 maj 2025, Mbrojtja e Viktimave dorëzoi parashtrimet për paraqitjen e provave⁵ nga viktimat si dhe listat e dëshmitarëve dhe provave dhe kërkoi që dy dëshmitarë ekspertë të dëshmonin njëkohësisht dhe së bashku ("Kërkesa Përkatese").⁶

5. Më 3 qershor 2025, Trupi Gjykes miratoi, pjesërisht, kërkesën urgjente të Mbrojtjes për qasje në disa parashtrime konfidenciale të Çështjes 04 dhe Çështjes 05 në mënyrë që t'i përgjigjet siç duhet Kërkesës.⁷

6. Më 10 qershor 2025, Zyra e Prokurorit të Specializuar ("SPO") dorëzoi përgjigjen e saj përmbledhëse për parashtrimet e Mbrojtjes së Viktimave, përfshirë Kërkesën dhe Kërkesën Përkatese ("Përgjigjja e ZPS-së").⁸ Në të njëjtën ditë, Mbrojtja dorëzoi përgjigjen e përbashkët për Kërkesën dhe paraqiti Njoftimin sipas Rregullës 149(2) të saj ("Përgjigjja e Mbrojtjes").⁹

7. Më 16 qershor 2025, Mbrojtja e Viktimave dorëzoi kundërpërgjigjen në Përgjigjen e Mbrojtjes ("Kundërpërgjigjja").¹⁰

⁴ F03160, Mbrojtja e Viktimave, *Parashtrim nga Mbrojtja e Viktimave të Aktekspertizave me Kërkesën për Pranimin e Tyre si Prova*, 2 maj 2025, konfidencial, para. 1, 31, me Shtojcat 1-8, konfidencial.

⁵ F03205, Mbrojtja e Viktimave, *Parashtrime të Mbrojtjes së Viktimave mbi Paraqitjen e Provave nga Viktimat* ("Parashtrimi i 28 Majit 2025"), 28 maj 2025.

⁶ F03209, Mbrojtja e Viktimave, *Parashtrim i Mbrojtjes së Viktimave të Listave të Dëshmitarëve dhe Provave dhe Kërkesave të Lidhura me To*, 28 maj 2025, me Shtojcat 1 dhe 2, konfidenciale.

⁷ RAC004/F00004, Trupi Gjykes, *Vendim mbi Kërkesën e Përbashkët Urgjente të Mbrojtjes për Qasje në Materiale Konfidenciale*, 3 qershor 2025, konfidencial, para. 28.

⁸ F03243, Prokurorja e Specializuar, *Përgjigje Përmbledhëse e Prokurorisë ndaj Parashtrimeve F03160, F03206, F03207 dhe F03208 të Mbrojtjes së Viktimave*, 10 qershor 2025, konfidencial.

⁹ F03251, Mbrojtja e Specializuar, *Përgjigje e Përbashkët e Mbrojtjes ndaj Parashtrimeve të Mbrojtjes së Viktimave mbi Aktekspertizat (F03160) dhe Njoftimit sipas Rregullës 149(2)*, 10 qershor 2025, konfidenciale. *Shih gjithashtu CRSPD809, Përshpejtim i Afateve për Përgjigje dhe Përgjigjet ndaj F03160*, 21 maj 2025, konfidencial; CRSPD805, Mesazh elektronik i Trupit Gjykes II për Palët në Lidhje me Sqarimet për F03160, 8 maj 2025, konfidencial.

¹⁰ F03265, Mbrojtja e Viktimave, *Kundërpërgjigje e Mbrojtjes së Viktimave ndaj Përgjigjes së Përbashkët të Mbrojtjes ndaj Parashtrimeve të Mbrojtjes së Viktimave mbi Aktekspertizat (F03160) dhe Njoftimit sipas Rregullës 149(2)*, 16 qershor 2025, konfidenciale, me Shtojcën 1, konfidenciale.

II. PARASHTRIMET

8. Mbrojtja e Viktimave kërkon pranimin si prova sipas rregullave 114(5), 138, 149 dhe/ose 168 të aktekspertizave në vijim:¹¹

- a) Aktekspertiza e datës 29 prill 2025 e përgatitur për këtë çështje nga Karin Duhne-Prinsen (“znj. Duhne-Prinsen”), Jet Steen (“znj. Steen”), dhe Katerinë Nikola Blak (Catherine Nicola Black) (“dr. Blak”) nga *instituut voor Mensenrechten en Medisch Onderzoek* (“iMMO”) (Instituti Holandez për të Drejtat e Njeriut dhe Vlerësim Mjekësor) për dëmin psikologjik të pësuar nga viktimat e krimeve të rënda dhe analizën e dëmit të pësuar nga VPP-të e kësaj çështjeje gjyqësore (“Aktekspertiza e iMMO-së e 29 prillit 2025”);¹²
- b) Aktekspertiza e datës 15 korrik 2023 e përgatitur nga iMMO-ja për Çështjen 04 (“Aktekspertiza e iMMO-së për Çështjen 04”) me autorë znj. Duhne-Prinsen dhe Shajen Lozano Parra (Chayen Lozano Parra);¹³
- c) Dy aktekspertiza të datës 23 maj 2022 të përgatitura nga iMMO-ja për Çështjen 05 (“Aktekspertizat e iMMO-së për Çështjen 05”),¹⁴ njëra prej të cilave me autorë znj. Duhne-Prinsen dhe Sonja Sven-van Langen (Sonja Swen-van Langen) (“Aktekspertiza e Parë e iMMO-së për Çështjen 05”)¹⁵ dhe tjetri nga z. Lozano Parra dhe znj. Sven-van Langen (“Aktekspertiza e Dytë e iMMO-së për Çështjen 05”);¹⁶

¹¹ Kërkesa, para. 1, 2, 9, 31.

¹² Kërkesa, para. 1, 9, 11, 31. Shtojca 1 e Kërkesës.

¹³ Kërkesa, para. 1, 6, 12, 14, 16, 31; Shtojca 6 e Kërkesës, V0000041-V0000062.

¹⁴ Kërkesa, para. 1, 4, 5, 10, 12, 13, 15, 16, 31; Shtojca 6 e Kërkesës.

¹⁵ Shtojca 6 e Kërkesës, V0000063-V0000084.

¹⁶ Shtojca 6 e Kërkesës, V0000085-V0000112. Përveç nëse përcaktohet ndryshe, Trupi Gjyqësor do t’u referohet aktekspertizave të përgatitura nga iMMO-ja për këtë çështje, Çështjen 04 dhe Çështjen 05 bashkërisht si “Aktekspertizat e iMMO-së.”

- d) Aktekspertiza e datës 18 prill 2025 nga dr. Stefan Lerc (Stefan Lerz) (“dr. Lerc”) për dëmin material të pësuar nga VPP-të, të përgatitur për këtë çështje (“Aktekspertiza e dr. Lercit e 18 Prillit 2025”);¹⁷
- e) Aktekspertiza e datës 23 qershor 2023 e përgatitur nga dr. Lerc për Çështjen 04 (“Aktekspertiza e dr. Lercit për Çështjen 04”);¹⁸ dhe
- f) Aktekspertiza e datës 22 korrik 2022 e përgatitur nga dr. Lerc për Çështjen 05 (“Aktekspertiza e Dr. Lercit për Çështjen 05”).¹⁹

9. Mbrojtja e Viktimave parashtrohet se Aktekspertizat përmbushin kriteret e rregullës 138 pasi janë relevante për vlerësimin e dëmit për të gjithë VPP-të në këtë çështje, janë përgatitur dhe nënshkruar nga ekspertët dhe rrjedhimisht janë autentike, kanë vlerë provuese dhe nuk janë cenuese.²⁰ Gjithashtu, Mbrojtja e Viktimave parashtrohet se provat e paraqitura deri tani nuk trajtojnë në mënyrë të përshtatshme pasojat e krimeve të pretenduara për VPP-të, dhe se Aktekspertizat janë rrjedhimisht të pranueshme sipas rregullës 114(5).²¹

10. Gjithashtu, Mbrojtja e Viktimave kërkon që dy ekspertët e iMMO-së, konkretisht znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë së bashku.²² Mbrojtja e Viktimave parashtrohet se dëshmitë e njëkohshme të tyre do të reflektojnë karakterin e përbashkët të opinionëve të shprehura në Aktekspertizën e iMMO-së të 29 Prillit 2025, dhe do t’i japin Trupit Gjyqësor një kuptueshmëri të qartë dhe të plotë të aktekspertizës së tyre të përbashkët.²³ Mbrojtja e Viktimave nuk kërkon të thërrasë dr. Lercin për të dhënë dëshmi gojore.²⁴

¹⁷ Kërkesa, para. 1, 9, 21, 25, 31; Shtojca 7 e Kërkesës.

¹⁸ Kërkesa, para. 1, 9, 22, 23, 31; Shtojca 8 e Kërkesës, V0000201-V0000275.

¹⁹ Kërkesa, para. 1, 9, 22, 24, 31; Shtojca 8 e Kërkesës, V0000276-V0000322. Përveç nëse përcaktohet ndryshe, Trupi Gjyqësor do t’u referohet aktekspertizave të përgatitura nga dr. Lerc për këtë çështje, Çështjen 04 dhe Çështjen 05 bashkërisht si “Aktekspertizat e dr. Lercit”.

²⁰ Kërkesa, para. 18, 20, 28, 30.

²¹ Kërkesa, para. 19, 27.

²² Kërkesa Përkatëse, para. 2, 9, 11, 20.

²³ Kërkesa Përkatëse, para. 11.

²⁴ Kërkesa Përkatëse, para. 15. *Shih gjithashtu Shtojcën 1 të Kërkesës Përkatëse, f. 1.*

11. Mbrojtja e Viktimave deklaron se znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak pritet të dëshmojnë për: (i) metodologjinë e miratuar për Aktekspertizën e iMMO-së të 29 Prillit 2025; (ii) konstatimet mbi pasojat psikologjike dhe psikiatrike të krimeve të paraqitura në Aktakuzë dhe simptomat e tyre; dhe (iii) mekanizmat për përballimin e situatave, pasojat dhe mjetet e mundshme juridike për dëmin e pësuar nga VPP-të.²⁵

12. Mbrojtja e Viktimave deklaron se znj. Ms Duhne-Prinsen dhe Dr Blak janë të disponueshme për të dëshmuar në javët që nisin më 7 dhe 14 korrik 2025,²⁶ dhe vlerëson se marrja në pyetje prej tij do të zgjasë tri orë.²⁷

13. ZPS-ja përgjigjet se ajo: (i) nuk e kundërshton Kërkesën; (ii) nuk kundërshton kualifikimet e dëshmitarëve ekspertë; (iii) pranon Aktekspertizat;²⁸ (iv) nuk kundërshton dëshminë e njëkohshme të znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak;²⁹ dhe (v) rezervon të drejtën të marrë në pyetje znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak për dy orë nëse ato do të paraqiten së bashku para Trupit Gjykses.³⁰

14. Mbrojtja, në përputhje me rregullën 149(2) bën të ditur se ajo: (i) kundërshton kualifikimet e dëshmitarëve ekspertë dhe relevancën e Aktekspertizave; (ii) nuk pranon Aktekspertizat; dhe (iii) dëshiron të marrë në pyetje dëshmitarët ekspertë.³¹ Koha e përgjithshme që Mbrojtja vlerëson se i duhet për marrjen në pyetje është pesë orë.³² Mbrojtja nuk ka shprehur qëndrim lidhur me sugjerimin për dëshminë së bashku të dy dëshmitareve eksperte të propozuara.

²⁵ Kërkesa Përkatëse, para. 12. *Shih gjithashtu* Shtojcën 1 të Kërkesës Përkatëse, f. 1.

²⁶ Kërkesa Përkatëse, para. 14; Parashtrimi i 28 Majit 2025, para. 6. *Shih gjithashtu* Shtojcën 1 të Kërkesës Përkatëse.

²⁷ *Shih* Shtojcën 1 të Kërkesës Përkatëse, f. 1.

²⁸ Përgjigja e ZPS-së, para. 2.

²⁹ Përgjigja e ZPS-së, poshtëshënimi 8.

³⁰ Përgjigja e ZPS-së, para. 2.

³¹ Përgjigja e Mbrojtjes, para. 1, 17.

³² Përgjigja e Mbrojtjes, para. 18.

15. Mbrojtja përgjigjet se Aktekspertizat përmbajnë mangësi serioze dhe nuk duhen pranuar.³³ Sipas Mbrojtjes, Aktekspertizat mbështeten në metodologji spekulative, supozime të pambështetura, nuk marrin parasysh situata kritike jashtë kontrolli, dhe janë të shkëputura nga realiteti i jetuar i viktimave.³⁴ Mbrojtja vëren gjithashtu se Mbrojtja e Viktimave nuk propozon të thërrasë të gjithë autorët e Aktekspertizave të iMMO-së, dhe parashtrohet se Aktekspertizat e dr. Lercit janë relevante ekskluzivisht për zhdëmtimet dhe rrjedhimisht janë të papranueshme në këtë fazë të procesit. Parashtrimet e Mbrojtjes lidhur me Aktekspertizat e iMMO-së dhe Aktekspertizat e dr. Lercit diskutohen më hollësisht më poshtë.

16. Mbrojtja e Viktimave kundërpërgjigjet, mes të tjerash, se Aktekspertizat e iMMO-së janë përgatitur nga ekspertë nga i njëjti institut, kanë kualifikime të ngjashme dhe kanë kryer trajnime të specializuara. Mbrojtja e Viktimave kundërpërgjigjet më tej se, për shkak të kuadrit të kufizuar të kundërshtimeve të Mbrojtjes për Aktekspertizat e iMMO-së, marrja në pyetje e znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blakut do të mjaftonte sa i përket çështjeve në vijim: (i) metodologjisë së përdorur nga iMMO; (ii) nëse psikiatri i punësuar nga iMMO ka kualifikimet e duhura për të dhënë ekspertizë mbi lëndimet fizike; dhe (iii) nëse autorët e Aktekspertizës për Çështjen 04 kanë ekspertizën e duhur.³⁵

III. DISPOZITAT LIGJORE PËRKATËSE

17. Në rregullën 149(2) përcaktohet se, brenda shtatë ditësh pasi është njohur me aktekspertizën e një dëshmitari ekspert, ose në bazë të udhëzimeve të trupit gjykues, pala kundërshtare dorëzon njoftim ku bën të ditur nëse:

- a) ka kundërshtime lidhur me kualifikimet e dëshmitarit si ekspert apo lidhur me rëndësinë e të gjithë aktekspertizës, apo e pjesëve të caktuara të saj, dhe

³³ Përgjigjja e Mbrojtjes, para. 1, 11, 38-40, 51, 64.

³⁴ Përgjigjja e Mbrojtjes, para. 64.

³⁵ Kundërpërgjigjja, para. 20, 21.

nëse është kështu, cilat pjesë;

b) e pranon aktekspertizën e dëshmitarit ekspert ose pjesë të saj; ose

c) dëshiron t'i bëjë pyetje dëshmitarit ekspert.

18. Në rregullën 149(3) përcaktohet se, në qoftë se pala kundërshtare pranon aktekspertizën e dëshmitarit ekspert ose pjesë të saj, kjo aktekspertizë ose pjesë të saj mund të pranohen nga trupi gjykues si provë pa thirrur dëshmitarin ekspert që të dëshmojë duke qenë i pranishëm.

19. Në rregullën 149(4) përcaktohet se, në qoftë se një palë i ka ushtruar të drejtat e parapara në paragrafin (2)(b) ose (c), trupi gjykues vendos mbi pranueshmërinë e aktekspertizës së dëshmitarit ekspert pas dëshmisë dhe përgjigjeve të dhëna nga eksperti në pyetjet e bëra.

IV. DISKUTIM

A. ASPEKTE PARAPRAKE

20. Fillimisht, Trupi Gjykues thekson se ky vendim nuk cenon vendimin e Trupit Gjykues mbi Mocionin sipas Rregullës 130. Në lidhje me këtë, Trupi Gjykues thekson natyrën e kufizuar të Mocionit sipas Rregullës 130,³⁶ dhe gjykon se, për shkak të natyrës së tij të kufizuar, procesi gjyqësor do të vazhdojë në fazën tjetër. Trupi Gjykues thekson se ky aspekt nuk ndikohet nga aspektet e ngritura në Mocionin sipas Rregullës 130 prandaj Trupi Gjykues nuk ka nevojë të presë zgjidhjen e aspektit sipas rregullës 130 para se të marrë vendim mbi Kërkesën. Trupi Gjykues thekson gjithashtu se vendimi aktual bëhet i panevojshëm nëse miratohet Mocioni sipas Rregullës 130. Me këtë parasysh, Trupi Gjykues do të vazhdojë me vlerësimin e Kërkesës dhe parashtrimeve të bëra në përgjigje dhe kundërpërgjigje.

³⁶ F03256, Mbrojtja e Specializuar, *Mocion i Përbashkët i Mbrojtjes sipas Rregullës 130* ("Mocioni sipas Rregullës 130"), 12 qershor 2025, konfidencial, me Shtojcat 1 dhe 2, konfidenciale, para. 1-4, 164.

B. KUALIFIKIMET E ZNJ. DUHNE-PRINSEN DHE DR. BLAK

21. Trupi Gjykues rikujton se provat nga një aktekspertizë janë të pranueshme kur: (i) dëshmitari i propozuar mund të konsiderohet si ekspert; (ii) provat e ekspertit plotësojnë kriteret e rregullës 138(1) të Rregullores, përfshirë ato lidhur me standardet minimale të besueshmërisë, lidhjes me lëndën dhe vlerës provuese; dhe (iii) përmbajtja e aktekspertizës është brenda fushës së ekspertizës së pranuar të ekspertit dhe është e lejueshme.³⁷

22. Trupi Gjykues vëren se as Ligji as Rregullorja nuk përcaktojnë shprehimisht se kush mund të konsiderohet dëshmitar ekspert. Rregulla 149(2)(a) e bën të qartë se dëshmitarët ekspertë duhet të kenë kualifikimet apo ekspertizën e nevojshme, të cilat janë jashtë kompetencës së Trupit Gjykues, dhe se provat që ofrojnë duhet të jenë relevante për procesin. Sipas rregullës 149, dëshmitari ekspert mund të përkufizohet si “[një] person i cili për shkak të njohurive, aftësive ose trajnimeve të specializuara mund të ndihmojë gjykuesin e fakteve të kuptojë ose të vendosë lidhur me objektin e mosmarrëveshjes”.³⁸ Qëllimi i dëshmisë së ekspertit është që të ofrojë njohuri të specializuara të cilat mund ta ndihmojnë gjykuesin e fakteve të kuptojë provat e paraqitura; dëshmitari ekspert jep mendime mbështetur në njohuritë e tij teknike, shkencore apo të një ndonjë fushe tjetër të veçantë jashtë

³⁷ F02787, Trupi Gjykues, *Vendim mbi Mocionin e Prokurorisë për Pranimin e Provave të Dëshmitarëve W04826, W04874 dhe W04875 sipas Rregullave 138, 149 dhe 154 dhe Kërkesën në lidhje me To* (“Vendimi i 16 Dhjetorit 2024”), 16 dhjetor 2024, konfidencial, para. 27 (versioni i redaktuar publik u dorëzua në të njëjtën ditë, F02787/RED).

³⁸ Vendimi i 16 Dhjetorit 2024, para. 28. Shih gjithashtu ICTY, *Prosecutor v. Perišić*, No. IT-04-81-T, Trial Chamber, [Decision on Expert Reports by Richard Butler](#), 4 March 2009, para. 9; ICTY, *Prosecutor v. Stanišić & Simatović*, IT-03-69-PT, Trial Chamber, [Decision on Prosecution’s Submission of the Expert Report of Nena Tromp and Christian Nielsen Pursuant to Rule 94 bis](#), 18 March 2008, para. 8; ICTY, *Prosecutor v. Popović et al*, IT-05-88-T, Trial Chamber, [Second Decision Regarding the Evidence of General Rupert Smith](#), 11 October 2007, f. 3; ICTY, *Prosecutor v. Milošević*, IT-98/29-1-T, Trial Chamber, [Decision on Admission of Expert Report of Robert Donia](#), 15 February 2007, para. 7; ICTY, *Prosecutor v. Martić*, IT-95-11-T, Trial Chamber, [Decision on Prosecution’s Motions for Admission of Transcripts Pursuant to Rule 92 bis\(d\) and of Expert Reports Pursuant to Rule 94 bis](#), 13 January 2006, para. 22.

kompetencave të një njeriu të zakonshëm.³⁹ Trupi Gjykses thekson se ZPS-ja nuk kundërshton kualifikimet e ekspertëve.⁴⁰ Trupi Gjykses vëren më tej se Mbrojtja kundërshton kualifikimet e ekspertëve,⁴¹ por nuk ka bërë parashtrime specifike për të kundërshtuar kualifikimet e tyre profesionale apo akademike.

1. Znj. Duhne-Prinsen

23. Pasi ka marrë në shqyrtim jetëshkrimin ("CV") të znj. Duhne-Prinsen, Trupi Gjykses vëren se ajo ka kryer studimet në psikologji të zhvillimit.⁴² Sipas CV-së, znj. Duhne-Prinsen ka punuar si psikologe e shëndetit mendor dhe terapistë e sjelljes njohëse në klinika të ndryshme së paku që nga viti 2002.⁴³ Znj. Duhne-Prinsen ka punuar gjithashtu në iMMO si psikologe që nga viti 2015, ku u mor, mes të tjerash, me ekzaminimet psikologjike të viktimave të dyshuara të torturës dhe trajtimit çnjerëzor.⁴⁴ Rrjedhimisht, Trupi Gjykses është bindur se, si psikologe, znj. Duhne-Prinsen është e kualifikuar si eksperte sipas rregullës 149.

2. Dr. Blak

24. Pasi ka marrë në shqyrtim CV-në e dr. Blakut, Trupi Gjykses vëren se ajo është doktoruar në mjekësi dhe është specializuar në psikiatri.⁴⁵ Ajo ka punuar si psikiatër në klinika të ndryshme, përfshirë ato që ishin pjesë e specializimit të saj në psikiatri, së paku që nga viti 2010, duke u marrë me diagnostikimet psikiatrike, terapi farmakologjike dhe diagnostikimin dhe trajtimin e çrregullimeve të stresit patraumatik, mes të tjerash në një poliklinikë dhe në një qendër ditore për

³⁹ ICTY, *Prosecutor v. Popović et al*, IT-05-88-A, Appeals Chamber, [Judgment](#), 30 January 2015, para. 375. Shih gjithashtu ICTY, *Prosecutor v. Prlić et al*, IT-04-74-A, Appeals Chamber, [Judgment](#), 29 November 2017, para. 196; ICTR, *Prosecutor v. Nahimana et al*, ICTR-99-52-A, Appeals Chamber, [Judgment](#), 28 November 2007, para. 198; ICTR, *Prosecutor v. Simba*, ICTR-01-76-A, Appeals Chamber, [Judgment](#), 27 November 2007, para. 174.

⁴⁰ Përgjigja e ZPS-së, para. 2.

⁴¹ Përgjigja e Mbrojtjes, para. 17.

⁴² Shtojca 2 e Kërkesës, V0000035.

⁴³ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000034.

⁴⁴ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000034.

⁴⁵ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000037.

trajtimin e refugjatëve dhe azilkërkuesve.⁴⁶ Aktualisht, dr. Blak punon në iMMO si psikiatër.⁴⁷ Trupi Gjykues vëren gjithashtu se dr. Blak ka botuar gjerësisht mbi tema të fushës së saj.⁴⁸ Rrjedhimisht, Trupi Gjykues është bindur se, si psikiatër, dr. Blak është e kualifikuar si eksperte sipas rregullës 149.

C. PRANUESHMËRIA E AKTEKSPERTIZAVE TË iMMO-SË

25. Mbrojtja e Viktimave kërkon pranimin e Aktekspertizave të iMMO-së sipas rregullave 138 dhe 149.⁴⁹ Siç është vënë në dukje, Mbrojtja kundërshton pranimin e tyre dhe dëshiron të marrë në pyetje dëshmitarët ekspertë.⁵⁰ Mbrojtja parashtrohet se psikiatrit që përgatitën Aktekspertizën e iMMO-së për Çështjen 04 dhe dy Aktekspertizat e iMMO-së për Çështjen 05 nuk janë thirrur për të dhënë dëshmi, që do të thotë se Mbrojtja nuk ka mundësi të kundërshtojë konstatimet e tyre.

26. Trupi Gjykues vëren se të katër Aktekspertizat e iMMO-së kanë bashkautorë. Znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Black janë bashkautore të Aktekspertizës së 29 prillit 2025 me zonjën Steen. Znj. Duhne-Prinsen është bashkautore e Aktekspertizës së iMMO-së për Çështjen 04 dhe e njërës prej aktekspertizave të iMMO-së për Çështjen 05. As znj. Duhne-Prinsen as dr. Blak nuk kanë qenë bashkautore të Aktekspertizës së Dytë të iMMO-së për Çështjen 05. Mbrojtja e Viktimave nuk synon të thërrasë as z. Lozano Parra as znj. Sven-van Langen, bashkautorët e Aktekspertizës së Dytë të iMMO-së për Çështjen 05. Mbrojtja e Viktimave parashtrohet se, megjithëse dr. Blak nuk përmendet si bashkautore në atë aktekspertizë, si psikiatre ajo mund të merret mes të tjera në pyetje për metodologjinë e përdorur nga iMMO-ja në përgatitjen e aktekspertizave të tjera.⁵¹

⁴⁶ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000036.

⁴⁷ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000036.

⁴⁸ Shtojca 2 e Kërkesës, V0000038.

⁴⁹ Kërkesa Përkatesë, para. 11, 12.

⁵⁰ *Shih më lart* para. 14-15.

⁵¹ Kundërpërgjigja, para. 21.

27. Rregulla 149(1) i referohet “raportit të cilitdo dëshmitari ekspert që *do të thirret prej një pale*”.⁵² Në këtë mënyrë, rregulla 149(1) kushtëzon pranimin e aktekspertizës me thirrjen e autorit të saj për të dëshmuar dhe nuk parasheh mundësinë e pranimin të aktekspertizave të shkruara nga persona që nuk thirren si dëshmitarë. Rregulla 149(3) lejon pranimin e aktekspertizave “pa thirrur dëshmitarin ekspert që të dëshmojë” vetëm kur pala kundërshtare pranon aktekspertizën e dëshmitarit ekspert ose pjesë të saj. Kjo gjë sugjeron që palës kundërshtare duhet t’i jepet mundësia të marrë në pyetje dëshmitarin ekspert, aktekspertizën e të cilit palët apo pjesëmarrësit dëshirojnë të paraqesin për pranim sipas rregullës 149.

28. Rregulla 149 nuk trajton në mënyrë të veçantë procedurën për miratimin e aktekspertizave të përgatitura nga dy a më shumë autorë të cilat kundërshtohen nga pala tjetër, e cila dëshiron të ushtrojë të drejtën e marrjes së tyre në pyetje. Rregulla 149 nuk bën të qartë nëse pala kundërshtare gëzon të drejtën e marrjes në pyetje të secilit prej ekspertëve që kanë qenë bashkautorë të një aktekspertize. Trupi Gjykues thekson në këtë drejtim se mundësia e marrjes në pyetje duhet të jetë e njëmendtë dhe e efektshme. Megjithëse kjo nuk përfshin detyrimisht marrjen në pyetje nga pala kundërshtare e të gjithë bashkautorëve të aktekspertizave, ajo duhet të nënkuptojë marrjen në pyetje nga pala kundërshtare të një a më shumë dëshmitarëve ekspertë lidhur me tërësinë e aktekspertizës, përfshirë thelbin, metodologjinë dhe konstatimet e tij. Në rast se thirren për të dëshmuar një apo disa prej bashkautorëve të një aktekspertize, palës kundërshtare i duhet dhënë mundësia të marrë në pyetje dëshmitarin apo dëshmitarët lidhur me rolin dhe përfshirjen e bashkautorëve të tjerë të cilët nuk janë thirrur të dëshmojnë. Gjatë vlerësimit të peshës që do t’i jepet aktekspertizës, Trupi Gjykues do të marrë parasysh faktin që pala kundërshtare nuk ka mundur të marrë në pyetje të gjithë bashkautorët dhe se kjo mund të ketë ndikim në pamundësinë e ekspertëve që

⁵² Theksimi i shtuar.

dëshmojnë për të dhënë përgjigje për pjesë të aktekspertizës të shkruara nga një bashkautor që nuk dëshmon. Së fundi, si garanci shtesë, Trupi Gjykses do të vendosë, sipas rregullës 149(4), të shtyjë pranimin zyrtar të një aktekspertize pas dëshmisë nga dëshmitari apo dëshmitarët, siç e ka bërë tashmë në këtë proces gjyqësor.⁵³

29. Mbrojtja e Viktimave i ka paraqitur të katër raportet e iMMO-së si aktekspertiza dhe synon të thërrasë për të dëshmuar vetëm znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak. Në këto rrethana, Trupi Gjykses gjykon se është në interes të kryerjes së drejtë dhe të shpejtë të procesit që znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë për ato aktekspertiza me bashkautorësi të njërës prej tyre apo të dyjave. Trupi Gjykses është bindur se mundësia për të marrë në pyetje të dy dëshmitaret i jep Mbrojtjes mundësinë të ushtrojë në mënyrë të drejtë, të plotë dhe të efektshme të drejtën për marrje në pyetje. Mbrojtja do të ketë mundësinë të paraqesë pyetjet e saj për znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak gjatë marrjes në pyetje, në mbështetje të kundërshtimeve që ka paraqitur në Përgjigje lidhur me metodologjinë dhe përmbajtjen e Aktekspertizave dhe pas dëshmimeve, Trupi Gjykses do të vendosë mbi pranimin e atyre Aktekspertizave sipas rregullës 149(4).

30. Në atë moment, Mbrojtja e Viktimave dhe palët do të kenë më shumë mundësi të parashtrojnë argumentet pro dhe kundër pranimin të Aktekspertizave të iMMO-së mbështetur në faktet dhe rrethanat e përcaktuara gjatë marrjes në pyetje të dëshmitarëve, lidhur me relevancën për pranim.

31. Së fundi, Trupi Gjykses vëren se Mbrojtja e Viktimave propozon të paraqesë sipas rregullës 149 Aktekspertizën e Dytë të iMMO-së për Çështjen 05, autorët e të cilës, z. Lozano Parra dhe znj. Sven-van Langen, ai nuk propozon t'i thërrasë për të dëshmuar. Këtë gjë Trupi Gjykses e gjykon të papranueshme sipas rregullës 149. Së pari, siç e bën të qartë paragrafi 1 i asaj rregulle, aktekspertizat

⁵³ *Shih p.sh., Vendimin e 16 dhjetorit 2024, para. 36, 37, 43.*

pranohen me kusht që autori i tyre të merret në pyetje nga pala kundërshtare, përveçse kur ajo palë heq dorë nga kjo e drejtë. Së dyti, mundësia e palës apo palëve lidhur me marrjen në pyetje të dëshmitarëve ekspertë bëhet joefektive nëse nuk ka mundësi të merret në pyetje të paktën një nga autorët e aktekspertizës. Fakti që Mbrojtja do të ketë mundësinë të marrë në pyetje dëshmitarë të tjerë të cilët nuk janë autorë të aktekspertizës në fjalë sipas Trupit Gjykues nuk është mjet i efektshëm për Mbrojtjen për të verifikuar dhe, sipas rastit, kundërshtuar përmbajtjen e aktekspertizës në fjalë. Për këtë arsye, pa cenuar thirrjen e autorëve për të dëshmuar nga Mbrojtja e Viktimave, Trupi Gjykues nuk është i gatshëm të pranojë Aktekspertizën e Dytë të iMMO-së për Çështjen 05 me autorë z. Lozano Parra dhe znj. Sven -van Langen. Mbrojtja e Viktimave udhëzohet të njoftojë Trupin Gjykues dhe palët deri **të hënë 7 korrik 2025** nëse synon të thërrasë për të dëshmuar z. Lozano Parra dhe/ose zn. Sen-van Langen.

32. Lidhur me pjesën e mbetur të Aktekspertizave të iMMO-së dhe bazuar në sa më lart, Trupi Gjykues nuk pranon të marrë vendim mbi pranueshmërinë e Aktekspertizave të iMMO-së dhe shtyn vendimin për pranimin e Aktekspertizave të iMMO-së deri në marrjen e parashtrimeve nga Mbrojtja e Viktimave dhe palët pas dëshmisë së znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak, në pajtim me rregullën 149(4).

D. KUALIFIKIMET E DR. LERCIT DHE PRANUESHMËRIA E AKTEKSPERTIZAVE TË DR.

LERCIT

33. Mbrojtja e Viktimave parashtron se dr. Lerc është ekspert në përlllogaritjen e humbjeve të të ardhurave të kapitalizuara, i specializuar në përlllogaritje të tilla për vendet e huaja. Mbrojtja e Viktimave parashtron se, në përputhje me rregullën 114(5), provat e paraqitura deri tani nuk trajtojnë në mënyrë të përshtatshme ndikimin e krimeve të pretenduara në interesat personale të VPP-ve sa i përket dëmit material, dhe se Aktekspertizat e dr. Lercit japin prova lidhur me

atë çështje. Mbrojtja e Viktimave parashtron se Aktekspertizat e dr. Lercit janë të pranueshme edhe sipas rregullës 168 në kuadër të procesit të zhdëmtimit.

34. Mbrojtja kundërshton kualifikimet e dr. Hercit dhe pranimin e aktekspertizave të tij.

35. Trupi Gjykues do të trajtojë fillimisht çështjen e kualifikimeve të dr. Lercit. Pasi ka marrë në shqyrtim CV-në e dr. Lercit, Trupi Gjykues vëren se ai ka një doktoratë në ekonomi.⁵⁴ Sipas CV-së, dr. Lerc ka punuar për *Nederlands Rekencentrum Letselschade* që prej vitit 2010, i specializuar në humbjet e kapitalizuara të të ardhurave.⁵⁵ Dr. Lerc është gjithashtu anëtar i një regjistri ekspertësh nga Universiteti i Leidenit që punojnë për gjykatat.⁵⁶ Rrjedhimisht, Trupi Gjykues është bindur se dr. Lerc i ka kualifikimet si ekspert sipas kuptimit të rregullës 149.

36. Trupi Gjykues do të merret tani me çështjen e pranueshmërisë së Aktekspertizave të dr. Lercit. Mbrojtja parashtron se Aktekspertizat e dr. Lercit kanë relevancë vetëm për zhdëmtimet dhe se pranimin e tyre e mbulon rregulla 168 dhe jo rregulla 149, dhe rrjedhimisht, nuk mund të paraqiten ligjërisht për pranim në këtë fazë të procesit.⁵⁷ Gjithashtu, Mbrojtja parashtron se rregulla 168 i lejon Trupit Gjykues të caktojë ekspertë pas shpalljes së verdiktit të fajësisë dhe jo gjatë një procesi në gjykim.⁵⁸

37. Mbrojtja e Viktimave kundërpërgjigjet se Aktekspertiza e dr. Lercit e 18 Prillit 2025 është relevante jo vetëm për zhdëmtimet por edhe për masën e dëmit material të pësuar nga VPP-të sipas nenit 22(1) dhe (7).⁵⁹ Më tej, Mbrojtja e Viktimave parashtron se sipas saj dhënia e dëshmisë gojore nga dr. Lerc është e

⁵⁴ Shtojca 7 e Kërkesës, V0000194.

⁵⁵ Shtojca 7 e Kërkesës, V0000194.

⁵⁶ Shtojca 7 e Kërkesës, V0000195.

⁵⁷ Përgjigjja e Mbrojtjes, para. 12-16, 52-54.

⁵⁸ Përgjigjja e Mbrojtjes, para. 16.

⁵⁹ Kundërpërgjigjja, para. 22.

panevojshme pasi aktekspertizat e tij mbështeten në të dhëna statistikore dhe shërbejnë vetëm si pikë referimi. Mbrojtja e Viktimave propozon që dëshmia e dr. Lercit të bëhet objekt pyetjesh me shkrim në fazën e zhdëmtimit, siç ishte rasti në Çështjen 04.⁶⁰

38. Trupi Gjykues pajtohet me argumentin e Mbrojtjes së Viktimave se provat e paraqitura deri tani nuk trajtojnë plotësisht ndikimin e krimeve të pretenduara tek interesat personale të VPP-ve lidhur me dëmin material.⁶¹ Ky është një aspekt i çështjes lidhur me të cilin Mbrojtjes së Viktimave i lejohet të kërkojë paraqitjen e provave.⁶²

39. Trupi Gjykues rikujton që rregulla 149(4) parasheh që, nëse një palë kundërshton aktekspertizën e dëshmitarit ekspert, për pranimin e aktekspertizës vendoset pas dëshmisë dhe marrjes në pyetje të ekspertit. Mbrojtja e Viktimave nuk ka kërkuar që dr. Lerc të dëshmojë para Trupit Gjykues,⁶³ dhe nuk ka bërë parashtrime në Kundërpërgjigjen e saj lidhur me disponueshmërinë e dr. Lercit për t'u paraqitur për marrje në pyetje nga pala kundërshtare. Mbrojtja e Viktimave thjesht ka deklaruar se nuk është e nevojshme që dr. Lerc të japë dëshmi gojore meqenëse Aktekspertizat e dr. Lercit mbështeten në të dhëna statistikore dhe shërbejnë vetëm si pikë referimi për përcaktimin e dëmit material të pësuar nga VPP-të gjatë procesit të zhdëmtimit.⁶⁴

40. Trupi Gjykues thekson se rregulla 149 është *lex specialis* për pranimin e aktekspertizave.⁶⁵ Trupi Gjykues gjithashtu thekson se aktekspertizat mund të pranohen sipas rregullës 149(1) me kusht që, nëse kërkohet, autori i ekspertizës të merret në pyetje. Rrjedhimisht, Trupi Gjykues gjykon se në rrethanat aktuale, nëse

⁶⁰ Kundërpërgjigjja, para. 26.

⁶¹ Kërkesa, para. 27.

⁶² *Shih* F01226, Trupi Gjykues, *Urdhër mbi Zhvillimin e Gjykimit*, 25 janar 2023, Shtojca, para. 34 dhe 36.

⁶³ Kërkesa Përkatëse, para. 15. *Shih gjithashtu* Shtojcën 1 të Kërkesës Përkatëse, f. 1.

⁶⁴ Kërkesa, para. 26; Kundërpërgjigjja, para. 26.

⁶⁵ *Shih p.sh.*, Vendimin e 16 Dhjetorit 2024, para. 41.

Mbrojtja e Viktimave do të kërkojë pranimin e Aktekspertizave të dr. Lercit sipas rregullës 149 në ndihmë të përcaktimit nga Trupi Gjykses të ndikimit të krimeve dhe dëmit të shkaktuar ndaj VPP-ve, këtë gjë duhet ta bëjë duke thirrur dr. Lercin të dëshmojë në sallën e gjyqit dhe duke mundësuar marrjen e tij në pyetje nga Mbrojtja, siç e parasheh rregulla 149(4). Më tej, Trupi Gjykses thekson se rregulla 168 mbulon kushtet e pranimin të provave dhe, për rrjedhojë, momentalisht ai nuk do merret më tej me rregullën 168.

41. Bazuar në sa më lart, Mbrojtja e Viktimave udhëzohet të njoftojë Trupin Gjykses dhe palët deri **të hënë 7 korrik 2025** nëse synon të thërrasë dr. Lercin për të dhënë dëshmi. Si rrjedhim, aktualisht pranimi i Aktekspertizave të dr. Lercit refuzohet në formë jo të prerë.

E. KËRKESA PËR LEJIMIN E DËSHMISË SË PËRBASHKËT

42. Mbrojtja e Viktimave kërkon që znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë bashkërisht. Sipas Mbrojtjes së Viktimave, kjo do t'u lejojë znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të shpjegojnë Aktekspertizën e iMMO-së të 29 prillit 2025, me fushat e tyre të ekspertizës që plotësojnë njëra tjetrën në një mënyrë që reflekton karakterin e opinioneve të shprehura në të.⁶⁶ Trupi Gjykses vëren se ZPS-ja nuk e ka kundërshtuar këtë modalitet të propozuar.⁶⁷ Siç u theksua më lart, Mbrojtja nuk e ka kundërshtuar zyrtarisht këtë sugjerim dhe ka zgjedhur të mos bëjë parashtime për këtë çështje.

43. Trupi Gjykses thekson se nuk ka asgjë në Rregullore që të ndalojë dëshmitë e përbashkëta të dëshmitarëve dhe se vendimi për të lejuar këtë procedurë është diskrecional. Më tej, Trupi Gjykses thekson se mundësia e dëshmisë së përbashkët të më shumë se një eksperti është praktikuar në juridiksione të tjera pa shkaktuar

⁶⁶ Kërkesa Përkatëse, para. 11.

⁶⁷ Përgjigja e ZPS-së, poshtëshënimi 8.

padrejtësi ndaj palës tjetër.⁶⁸ Trupi Gjykses vëren se znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak janë bashkautore të Aktekspertizës të iMMO-së të 29 Prillit 2025 dhe e pranon që ekspertizat e tyre përkatëse në fushat e psikologjisë dhe psikiatrisë mund t'i japin Trupit Gjykses një ide më të qartë për atë aktekspertizë. Gjithashtu, Trupi Gjykses gjykon se dëshmia e përbashkët e znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak mund ta bëjë marrjen në pyetje dhe paraqitjen e provave më të efektshme, të shmangë përsëritjet dhe të ndihmojë në përshpejtimin e gjykimit. Trupi Gjykses është bindur që, në rrethanat aktuale, kjo gjë nuk do të shkaktoje padrejtësi dhe nuk do të dëmtojte në mënyrë të papërligjur palët e tjera.

44. Bazuar në sa më lart, Trupi Gjykses, në ushtrim të diskrecionit të vet, lejon që znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë bashkërisht dhe urdhëron Mbrojtjen e Viktimave të bëjë përgatitjet e nevojshme për dëshminë bashkërisht të tyre **të mërkurën, 16 korrik 2025.**

V. VENDIM

45. Bazuar në sa më lart, Trupi Gjykses:

- a) **MIRATON** Kërkesën, pjesërisht;
- b) **LEJON** znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë në të njëjtën kohë dhe së bashku;
- c) **URDHËRON** Mbrojtjen e Viktimave të bëjë përgatitjet e nevojshme që znj. Duhne-Prinsen dhe dr. Blak të dëshmojnë së bashku **të mërkurën, 16 korrik 2025;**
- d) **SHTYN** vendimin për pranimin e: (i) Aktekspertizës së iMMO-së të

⁶⁸ *Shih p.sh.*, KSC-BC-2020-04, Transkripti i seancës, 21 gusht 2023, f. 2250. *Krahaso ICC, Prosecutor v. Ongwen*, ICC-02/04-01/15, Trial Chamber, [Decision on Requests Related to the Testimony of Defence Expert Witnesses D-0041 and D-0042](#), 1 October 2019, para. 9; *STL, Prosecutor v. Ayyash et al*, STL-11-01/T/TC, Trial Chamber, [Decision on Simultaneous or Concurrent Testimony of Expert Witnesses](#), 17 February 2015, para. 33.

- 29 Prillit 2025; (ii) Aktekspertizës së iMMO-së për Çështjen 04; dhe (iii) Aktekspertizës së Parë të iMMO-së për Çështjen 05 deri në marrjen e parashtrimeve nga Mbrojtja e Viktimave dhe palët, pas përfundimit të dëshmisë së znj. Duhne-Prinsen dhe Dr Blak;
- e) **REFUZON** në formë jo të prerë pranimin e Aktekspertizës së Dytë të iMMO-së për Çështjen 05 me autorë z. Lozano Parra dhe znj. Sven-van Langen;
- f) **REFUZON** në formë jo të prerë pranimin e Aktekspertizave të dr. Lercit; dhe
- g) **URDHËRON** Mbrojtjen e Viktimave të njoftojë Trupin Gjykues dhe palët deri të **hënën, 7 qershor 2025**, nëse synon të thërrasë për të dëshmuar z. Lozano Parra, znj. Sven-van Langen apo dr. Lercin.

/nënshkrimi/

Gjykatës Çarls L. Smith, III

Kryegjykatës

E enjte, 3 korrik 2025

Në Hagë, Holandë.